

Dk. Knut Heim, Mithali, Hotuba ya 9, Injili ya Mafanikio Sehemu ya 2

© 2024 Knut Heim na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Knut Hein katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi namba tisa, Injili ya Mafanikio katika Mithali, sehemu ya pili.

Karibu katika somo la tisa. Tunaendelea na uchunguzi wetu wa ustawi katika kitabu cha Mithali. Hapa sasa, tutakuwa tukiangalia hasa mwanzoni mwa mhadhara huu uhusiano kati ya upatikanaji wa mali kwa upande mmoja na uwajibikaji wa kijamii unaohusishwa na utajiri huo kwa upande mwingine. Kwa hivyo hiyo ndiyo mada kuu kwa sehemu kubwa ya muhadhara huu.

Kwanza basi, tunaangalia upatikanaji wa mali. Na hapa tunayo taarifa nyingi juu ya ushauri wa vitendo juu ya jinsi ya kuwa tajiri, na jinsi ya kufanya vizuri kifedha maishani. Na mengi ya haya ni aina ya busara tu ya kiuchumi, ya chini kwa nchi.

Mara nyingi haihusiani hasa na maadili yoyote ya kidini. Wakati mwingine hiyo hutokea, lakini mengi yanahusiana tu na jinsi unavyofanya vizuri kivitendo. Hata hivyo, kuna kauli nyingi, na nitafungua na chache kati yake sasa, za hali ya jumla zinazosisitiza kwamba ukarimu utalipwa kwa muda mrefu, ambapo ukatili utaadhibiwa kwa muda mrefu.

Sehemu ifuatayo inafunza hasa, hasa methali moja moja zinaposomwa pamoja kama nguzo ya methali ambapo methali kadhaa kwa pamoja humaanisha zaidi ya jumla ya sehemu moja moja. Nami nitasoma hapa sasa kutoka sura ya 11, na nikasoma sehemu nzima kutoka mstari wa 16 hadi mstari wa 20 kwa mkupuo mmoja. Na ninakualika usome pamoja nami na ufikiri pamoja nami ninaposoma haya.

Mwanamke mwema hupewa heshima, lakini anayechukia wema hufunikwa na aibu. Wenye woga huwa fukara, lakini wenye jeuri hupata utajiri. Watendao wema hujilipa wenyewe, lakini wakatili hujidhuru wenyewe.

Waovu hawapati faida ya kweli, lakini wale wanaopanda uadilifu hupata thawabu ya kweli. Yeyote aliye thabiti katika uadilifu ataishi, lakini anayefuata uovu atakufa. Akili zilizopotoka ni chukizo kwa BWANA, bali waongofu ndio furaha yake.

Sasa hakuna chochote hapa kuhusu praksis ya kibiashara, ushiriki wa kiuchumi, au hata kazi ya vitendo. Hii inahusiana zaidi na tabia, tabia, na fadhila. Je, watu mbalimbali hapa wanajihusisha vipi na wengine? Wale ambao ni wabinafsi ili kupata kitu kwa ajili yao wenyewe hatimaye watakuwa maskini kwa maana ya jumla.

Wale walio wakarimu na wanaopanda uadilifu, wanaotaka kufaidi wengine, hatimaye watajinufaisha wenyewe. Hii inaweza kutumika kwa nyanja zote za maisha, mazoezi ya kiuchumi, na kitu kingine chochote katikati, mwingiliano wote wa wanadamu. Kitu hapa kuhusu ukarimu kwa wengine.

Kundi lifuatalo pia linahusiana na ukarimu na pia linajumuisha athari za kimaadili kwa tathmini ya maadili ya kile kinachoelezwa. Tena, nilisoma kuanzia sura ya 11 kuanzia mstari wa 23 na kuendelea hadi sura ya 26. Tamaa ya wenye haki huishia katika mema tu, kutazamia kwa waovu katika ghadhabu.

Wengine hutoa bure, lakini wanakua matajiri zaidi. Wengine wananyima kile wanachostahili na wanateseka tu. Mtu mkarimu atatajirishwa, na anayetoa maji atapata maji.

Watu wanawalaani wale wanaozuia nafaka, lakini baraka iko juu ya kichwa cha wale wanaoiuza. Angalau moja ya mistari hii kwa hakika imetumika mara kwa mara katika mafundisho ya aina ya mafanikio, yaani mstari wa 24. Wengine hutoa bure, lakini wanazidi kuwa matajiri zaidi.

Wengine wananyima kile wanachostahili na wanateseka tu. Sasa kuwa mkweli, kama taarifa ya jumla kama hivyo, siwezi kulaumu matumizi ya taarifa hii kikamilifu. Ambapo inakuwa shida, hata hivyo, ni wakati watu hufanya hii kuwa uhusiano wa matokeo ya tendo, ambapo itakuwa hivi kila wakati, na tutarudi kwa hii baadaye.

Swali lingine ni, bila shaka, kuna uhusiano gani na kunyimwa kile kinachodaiwa? Haiko wazi katika msembo huo, lakini kuna uwezekano kwamba tunachoshughulikia hapa si aina ya utoaji wa sadaka au utoaji wa sadaka, iwe ni kwa mtu aliye hatarini au iwe ni kwa ajili ya shughuli za kidini, kama vile hekalu la Israeli ya kale au uinjilisti au aina nyingine ya huduma ya upendo ya Kikristo katika ulimwengu wa kisasa, lakini kile kinachostahili kinaweza kuwa na uhusiano wa kiuchumi. Na mtu anayeombwa kulipa bei ya kitu fulani hatalipa bei ya chini tu ambayo wanaweza kupata mbali nayo bali atalipa bei nzuri, bei ya ukarimu, ya haki kwa kile anachonunua. Nguzo nyingine ya methali, yenye kuvutia sana, inaunganisha uvivu, uovu, na unafiki wa kidini.

Hii ni sura ya 1, mstari wa 25 hadi 27. Tamaa ya mtu mvivu ni mbaya, kwa maana mikono mvivu hukataa kufanya kazi. Mchana kutwa waovu hutamani, lakini wenye haki hutoa wala hawazuii.

Sadaka ya waovu ni chukizo. Je, si zaidi yanapoletwa kwa nia mbaya? Sasa, mtu anaweza kubishana, je, hizi ni misemo mitatu tu isiyohusiana ambayo inazungumza juu ya mambo matatu tofauti? Ningependa kusema, kwamba sio tu kuna mlolongo usio wa moja kwa moja, 25, 26, 27, lakini kuna uhusiano wa dhana kati ya taarifa hizi tatu. Kuna tamaa inayohusika na mtu mvivu, ambayo mwisho wake ni mbaya kwa sababu hakuna kazi inayofanywa.

Ingawa mtu huyo anataka kitu, na anataka zaidi ya alichonacho, hayuko tayari kukifanyia kazi, katika mstari wa 25. Katika mstari wa 26, pia kuna shauku na tamaa inayohusika. Katika hali hii, ni tamaa ya waovu, ambaye hutamani mchana kutwa.

Hii inalinganishwa na watu wema, ambao hutoa kwa ukarimu kile walicho nacho, badala ya kutamani zaidi kuliko walicho nacho. Na wanaonekana kulinganishwa, sio tu na waovu katika mstari wa 26, lakini pia na wavivu katika mstari wa 25. Na kisha, inaunganishwa na mstari wa 27, ambapo waovu wanazingatia tena, kama katika mstari wa 26a, ambapo hata wakati waovu wanatoa kitu, kwa sababu ndivyo dhabihu ilivyo, ni utoaji wa ukarimu, unaofikiriwa kuwa wa ukarimu, lakini katika kesi hii ni sawa na kufanya jambo la hekalu. ikizingatiwa kuwa ni chukizo, labda na Mungu, Mungu anachukia, ingawa wanafanya shughuli ya kidini inayofaa, kwa sababu wanaileta kwa nia mbaya.

Na hapa, nadhani tunahitaji kuwa na onyo la kiasi kwa Wakristo waliodanganywa, wanaofikiri kwamba kutoa kwa ukarimu kwa Bwana, ikiwa kunaletwa kwa nia mbaya, kutawaletea matokeo yaliyotarajiwa, yaani, baraka za Mungu, ingawa wanafikiri sasa, oh, si lazima nifanye kazi tena, kwa sababu ninatoa kwa ukarimu, hivyo Bwana anawiwa nami sasa, na atanirudishia. Katika muktadha wa mistari hii mitatu, kama wewe kama Mkristo unampa Mungu tu kwa sababu unataka kupata faida zaidi kutoka Kwake, inaonekana kwangu hiyo ni dhabihu mbaya, kulingana na Mithali 31, 27, kwa sababu unaleta kwa uovu, nia ya ubinafsi. Hauleti ili kumfurahisha Bwana, hauleti ili kufanya maisha ya watu wengine kuwa bora, unaleta ili kufanya maisha yako kuwa bora.

Unafikiri unaweza kupata kitu bila kukifanyia kazi. Hivyo ndivyo aya hizi tatu pamoja zinaweza kusema kuhusu hali yako. Mfano mwingine, 22 mstari wa 9, Wale walio wakarimu wamebarikiwa, kwa kuwa wanawagawia maskini mkate wao.

Na ninataka kutofautisha hili haswa na mtazamo ambao nimeueleza hivi punde, yaani, utoaji wa wakarimu hapa ambao umebarikiwa, haubariki kwa sababu wanataka kitu kwa ajili yao wenyewe, lakini hasa, kuna msukumo, kuna maelezo hapa, katika nusu ya pili ya aya, ambayo inasema, kwa kuwa wanashiriki mkate wao na maskini. Ukarimu hapa sio ili kupata kitu kwa ajili yangu mwenyewe, lakini ili kufaidisha wengine. Na kisha baraka kawaida hufuata kutoka kwa hilo.

Kwa hivyo, swali kweli linahusiana na motisha. Lakini pia, inahusiana na ukweli kwamba ukarimu umekusudiwa kuwanufaisha wengine, sio sisi wenyewe. Kuna sehemu ya kijamii, na sehemu ya jamii inayohusishwa na hii.

Sasa nageukia kipengele kingine muhimu sana cha fundisho la mafanikio katika Kitabu cha Mithali, yaani ukweli kwamba kuna methali nyingi zinazosema kwamba

mipango ya kupata utajiri wa haraka haina maana. Wao ni bure. Hawatakufikisha popote.

Na bado ninawasilisha haya, na kauli ambazo tayari nimeshazitoa, katika muktadha mpana, kwanza kabisa, ni jinsi gani mtu anapata utajiri wa kweli? Ufanisi wa kweli hupatikanaje kivitendo? Na kisha katika muktadha mpana zaidi, ni kwa jinsi gani katika muda mrefu huo upataji mali, utajiri wa kweli, unahusishwa na wajibu wa kuwanufaisha wengine? Tayari tumegusia hilo kidogo sasa hivi. Lakini kutakuwa na zaidi, mengi zaidi baadaye. Kwa sasa, tuvumilie tu jinsi tunavyopata utajiri. Je, tunapataje mafanikio ya kweli? Sehemu hii sasa inatoa ushauri wa vitendo juu ya ukweli wa jinsi ya kutoifanya, ambayo bado, bila shaka, inatusaidia kuelewa vizuri zaidi upande mzuri wa hiyo ni nini na jinsi njia sahihi ya kuifanya.

Hivyo hapa sisi kwenda. Mipango ya kupata utajiri wa haraka ni bure. Na nitatoa aya chache hapa ili kutusaidia kupata maana ya hili.

Sura ya 19, mstari wa 2. Tamaa bila ujuzi si nzuri, na mtu anayesonga kwa haraka sana hukosa njia. Tena, mengi zaidi yanaweza kusemwa kuhusu hili. 2021, mali iliyopatikana haraka mwanzoni haitabarikiwa mwishowe.

Sura ya 21, mstari wa 5. Mipango ya wenye bidii hakika huongoza kwenye wingi. Lakini kila mwenye pupa huja kwa uhitaji tu. Sura ya 23, mstari wa 4. Usijichoshe ili kupata utajiri.

Kuwa na hekima ya kutosha kuacha. Aya ya 5. Macho yako yakiangaza juu yake, imetoweka. Kwa maana ghafla huchukua mbawa, akiruka kama tai kuelekea mbinguni.

Na hapa kuna ukumbusho mzuri kwamba kuna watu wengi wakati huo na sasa na ulimwenguni kote ambao wanajaribu sana kupata utajiri na kutajirika haraka na wanajichosha wenyewe. Na wanatanguliza jinsi ya kupata utajiri kabla ya kitu kingine chochote. Mara nyingi mahusiano yao yanateseka, familia zao huteseka, wafanyakazi wao wanateseka, washirika wao wa kibiashara wanateseka, na hatimaye wao wenyewe wanateseka.

Na methali hiyo inatia ndani uhalisia wake. Unaweza kupata mali hii yote na chochote, lakini wakati unapoiona, kwa kweli imepita wakati unayo. Kwa maana ghafla huchukua mbawa, akiruka kama tai kuelekea mbinguni.

Ambayo inaweza kumaanisha kuwa inaweza kupotea haraka katika mradi mbaya wa biashara au kupitia mzozo wa kiuchumi wa nje au kupitia mabadiliko ya sheria au mabadiliko ya teknolojia au chochote kile. Lakini pia inaweza kuwa unaweza kuwa na utajiri huo na ghafla ukafikiri haukuwa na thamani. Hainipi hata kidogo nilichotaka.

Ni kile nilichotaka sana kimesafirishwa hadi mbinguni na ni nje ya uwezo wangu sasa. Kwa hivyo, yote hayo yanaweza kucheza hapa. Kisha sura ya 28 mstari wa 20.

Waaminifu watakuwa na baraka nyingi, lakini mwenye haraka ya kuwa tajiri hatakosa adhabu. Tena, hii drumming mara kwa mara juu ya ukweli kupata haraka miradi tajiri si kwenda kufanya kazi, si kwenda kulipa, na si thamani yake. Ama hautapata kuridhika hapo kwanza hata kama una mali.

Na pili, kuna matokeo ya maadili, kuna matokeo ya kijamii, kuna matokeo ya kidini. Na mwishowe unaweza kupoteza yote hata hivyo. Kisha kuna sehemu nyingine inayohusiana ya methali, kundi la methali ambalo nataka kutaja kwa ufupi.

Zipo nyingi zaidi ila nitatumia chache tu. Faida hiyo iliyopatikana kwa njia isiyo sahihi pia ni bure. Kwa hiyo, kupata utajiri wa haraka ni bure na faida iliyopatikana kwa njia isiyofaa pia ni bure.

Sura ya 10 mistari ya 2 na 3. Hazina ipatikanayo kwa uovu haifaidii, bali haki huokoa na mauti. Bwana hawaachi wenye haki waone njaa, bali tamaa ya waovu huizuia. Sura ya 10 mstari wa 14 hadi 17.

Wenye hekima huweka akiba ya maarifa, bali maneno ya mpumbavu huleta uharibifu karibu. Utajiri wa matajiri ni ngome yao, umaskini wa maskini ni uharibifu wao. Mshahara wa mwenye haki huongoza kwenye uzima, na faida ya waovu huelekea dhambini.

Anayesikiliza mafundisho yuko kwenye njia ya uzima, lakini anayekataa karipio amepotea. Tena, sura ya 10 mstari wa 15. Mali ya matajiri ni ngome yao, umaskini wa maskini ni uharibifu wao.

Ikiwa tutasoma hili kwa kujitegemea nje ya muktadha, peke yake, inaweza kuwa tu kutoa taarifa ya ukweli. Tajiri wana ngome, maskini wameharibika. Na huo ndio ukweli tu wa jinsi mambo yalivyo.

Lakini katika mstari unaofuata tunaposikia mshahara wa mwenye haki unaongoza kwenye uzima, faida ya mwovu kwenye dhambi, basi ngome ya mali ya tajiri inaonekana kuwa mshahara wa maisha ya haki inayoongoza kwenye maisha. Ikilinganishwa na faida ya mwovu inayoongoza kwenye dhambi, inahusishwa na umaskini wa maskini mwovu ambao mwisho wake ni uharibifu. Kwa hivyo, kusoma aya hizo mbili kwa pamoja kunatoa mwelekeo tofauti kabisa kwa jambo zima.

Na tulinganishe hili na kundi lingine la misemo. Na nitasoma haya sasa. Sura, nadhani hii ni sura ya 11.

Sura ya 11 mstari wa 10 na 11. Jina la Bwana ni ngome imara. Wenye haki huikimbilia na kuwa salama.

Utajiri wa matajiri ndio mji wao wenye nguvu. Katika mawazo yao, ni kama ukuta mrefu. Au sura ya 11 mstari wa 28.

Wale wanaotumainia mali zao watanyauka, lakini wenye haki watasitawi kama majani mabichi. Hayo tumeyasikia hapo awali, lakini tuyasikie sasa pamoja na aya nyingine ninazosoma hapa. Sura ya 13, 11.

Mali iliyopatikana kwa haraka itapungua, lakini wale wanaokusanya kidogo kidogo wataongezeka. Sura ya 15 mstari wa 27. Wenye pupa ya faida isiyo ya haki huwaletea taabu watu wa nyumbani mwao, bali wachukiao rushwa wataishi.

Dhana ya wazi inaibuka ya mipango ya kupata utajiri wa haraka inayohusishwa na faida iliyopatikana kwa njia mbaya. Badala yake, kitabu cha Mithali chapendekeza kufanya kazi kwa bidii, kwa unyoofu, na kwa bidii kinyume na uvivu, ambao utaishia katika umaskini au kuwashawishi watu waingie katika mipango ya kupata utajiri wa haraka inayoweza kufikia tu malengo yao, yaani, utajiri mwingi bila jitihada kidogo, kupitia mapatano ya kiadili na mwenendo mpotovu. Kwa hivyo, kinachokuzwa hapa ni tabia juu ya vitendo na ustawi wa kweli juu ya faida ya mali.

Sasa nageukia mwingine wa mifano hiyo ya mitazamo na tabia zinazonizuia kupata mafanikio. Na sehemu hii kweli inahusika na uvivu na kisha inaongoza kwenye mjadala wa bidii. Kitabu cha Mithali kiko wazi sana.

Uvivu husababisha uharibifu. Ninasoma sehemu ndefu zaidi hapa ili kukupa ladha ya hisia kali zinazohusiana na uvivu katika kitabu. Sura ya 6, mstari wa 6 hadi 11.

Nenda kwa shangazi, nyinyi wavivu! Zitafakari njia zake na uwe na hekima. Bila kuwa na mkuu au ofisa au mtawala, yeye hutayarisha chakula chake wakati wa kiangazi na kukusanya mali yake wakati wa mavuno. Enyi wavivu, mtalala huko hadi lini? Utaamka lini kutoka usingizini? Kulala kidogo, kusinzia kidogo, kukunja mikono kidogo upate kupumzika; na umaskini utakuja kama mnyanganyi na uhitaji kama shujaa mwenye silaha.

Na tunaweza kuona hapa ucheshi, upande wa kuchekesha wa hii. Uvivu unadhihakiwa. Sura ya 24, mstari wa 30 hadi 34.

Nilipita karibu na shamba la mtu mvivu, karibu na shamba la mizabibu la mpumbavu, nikaona limemea miiba yote. Ardhi ilikuwa imefunikwa na viwavi na ukuta wake wa mawe ulikuwa umebomoka. Kisha nikaona na kuzingatia.

Niliangalia na kupokea maelekezo. Kulala kidogo, kusingizia kidogo, kukunja mikono kidogo upate kupumzika; na umaskini utakuja kama mnyanganyi na uhitaji kama shujaa mwenye silaha. Vivyo hivyo, katika sura ya 10, mstari wa 4 hadi 5. Mkono mlegevu husababisha umaskini, lakini mkono wa mwenye bidii hutajirisha.

Sura ya 19, mstari wa 15. Uvivu huleta usingizi mzito. Mtu asiye na kazi atateseka na njaa.

Tayari nimesema ukweli kwamba uvivu mara nyingi hudhihakiwa. Sasa nataka kutoa methali na aya kadhaa zinazoangazia jambo hili kwa uwazi zaidi. Sura ya 19, mstari wa 24.

Mtu mvivu huzika mkono kwenye sahani na hata haurudishi tena kinywani. Sura ya 22, mstari wa 13. Mtu mvivu husema, kuna simba nje, nitauawa barabarani.

Au sura ya 26, mstari wa 13 hadi 16. Mvivu husema, kuna simba njiani, kuna simba barabarani. Kama vile mlango unavyogeuka kwenye bawaba zake, ndivyo mtu mvivu anavyogeuka kitandani.

Mtu mvivu hutia mkono kwenye sahani na amechoka sana kuurudisha kinywani. Mtu mvivu ana hekima katika kujistahi kuliko wale saba wanaoweza kujibu kwa busara. Kisha hatimaye, uvivu huleta aibu kwa familia.

Sura ya 10, mstari wa 5. Mtoto anayeokota wakati wa kiangazi ana busara, lakini mtoto asinziaye wakati wa mavuno ni aibu. Kinyume chake, sasa, nataka kuangazia aya chache na kuonyesha jinsi bidii ilivyo muhimu katika kupelekea mafanikio, kwenye ustawi kwa maana pana. Wengi wa watu hao huhusisha watu wenye bidii na hekima, uadilifu, na umashuhuri wa kijamii, huku wakiwatofautisha na watu wapumbavu na hata cha kufurahisha zaidi, na watu waovu na wahalifu.

Sikiliza hii. Sura ya 12, mstari wa 11. Wale wanaolima mashamba yao watakuwa na chakula kingi, lakini wale wanaofuata mambo ya ubatili hawana akili.

13, mstari wa 2. Kutokana na matunda ya maneno yao, watu wema hula vitu vizuri, lakini tamaa ya wasaliti ni kwa udhalimu. Sura ya 12, mstari wa 13. Waovu hunaswa na kosa la midomo yao, lakini wenye haki huepuka taabu.

Kwa mstari wa 14, kutoka kwa matunda ya kinywa mtu hujazwa na mambo mazuri, na kazi ya mikono ina thawabu zake. Sura ya 12, mstari wa 24. Mkono wa wenye bidii utatawala, na wavivu watatumikishwa kazi ya kulazimishwa.

Ajabu ni kwamba, ni watu wenye bidii wanaofanya kazi kwa bidii ndipo hatimaye watafika mahali ambapo watawatawala wengine ambao watawafanyia kazi. Haimaanishi kuwa hawafanyi kazi tena, bali watakuwa na ziada ya mapato kupitia

wengine wanaowafanyia kazi. Wakati wavivu, ambao hawakutaka kufanya kazi hapo awali, wanalazimika kufanya kazi kwa sababu hakuna njia nyingine kwao.

Sura ya 13, mstari wa 4. Hamu ya mvivu hutamani na haipati chochote, huku hamu ya mwenye bidii hutosheka kwa wingi. 14, mstari wa 23. Katika kazi zote kuna faida, lakini mazungumzo tu husababisha umaskini.

20, mstari wa 13. Usipende usingizi, la sivyo utakuwa maskini. Fungua macho yako, nawe utakuwa na mkate mwingi.

20, mstari wa 5. Mipango ya mwenye bidii hakika huelekea kwenye wingi, lakini kila mwenye pupa haji ila kwa uhitaji. Unaona uhusiano huu kati ya haraka, utajiri-haraka, njia ya uvivu ya kupata ustawi, kupitia mipango inayotaribu kuepuka kazi ya uaminifu na ngumu na kazi na uwekezaji, lakini jaribu kuipata kwa bei nafuu. Na kuwa mkweli, kadiri ninavyofanya kazi na nyenzo hizi kwa muda mrefu, ninataka kuwapa changamoto wale wanaohubiri maadili ya injili ya ustawi na wale wanaozisikiliza.

Ikiwa unataka kupata ufanisi wa kweli kutoka kwa Mungu, usitumie utoaji wa ukarimu kwa huduma za Kikristo kama badala ya kazi ya bidii, thabiti, na ya uaminifu. Bila shaka, hakuna ubaya wowote kutoa katika huduma ya Kikristo. Lakini una kitu cha kutoa? Au unachimba sana mfukoni mwako hivi kwamba umebaki na kidogo kuliko unavyohitaji kwa ajili yako mwenyewe na familia yako, na unatumaini nusu kwamba Bwana atakubariki kwa ukarimu, kama ulivyoahidiwa, na ikiwa Bwana hatafanya hivyo, unafikiri, nahitaji kutafuta njia nyingine ya kurudisha kile ambacho nimetoa bila malipo.

Kwa hiyo, nadhani, tunapoendelea kusoma ushauri wa vitendo wa Kitabu cha Mithali, inaweza kutusaidia kuona kwamba, ndiyo, kuna injili ya ustawi, lakini labda ni zaidi sana kwa matajiri. Mara nyingi, matajiri si karibu wakarimu katika jamii nyingi katika enzi zote kama maskini. Na pengine mengi ya misemo hii katika mafundisho na mahubiri ya aina ya mafanikio yanaelekezwa zaidi kwa watu matajiri.

Na hapa nataka kuzungumza haswa kwa Wakristo na Wayahudi matajiri. Ikiwa Mungu amekubariki kupitia kazi yako ngumu na kwa ukarimu, na unajifanyia vyema, ione kama motisha ya kufanya vyema zaidi kwa ajili ya watu wengine, kuwa mkarimu zaidi. Kama nilivyotaja tayari, nadhani ilikuwa katika Hotuba ya 2 au Hotuba ya 3, tulipoangalia Mithali 3, mstari wa 9-10.

Sasa nataka kuzungumza kwa muda kuhusu uhusiano uliopo kati ya bidii na uadilifu, kwa upande mmoja, dhidi ya au kulinganishwa na uvivu na uovu, kwa upande mwingine, unaoongoza kwenye utajiri na hadhi ya juu ya kijamii, kwa upande mmoja, lakini ustawi usioridhika, na wakati mwingine umaskini na aibu, kwa upande

mwingine. Sura ya 10, mstari wa 20-22. Ulimi wa mwenye haki ni fedha teule, akili ya mtu mwovu haina thamani.

Midomo ya mwenye haki huwalisha wengi, lakini wapumbavu hufa kwa kukosa akili. Baraka ya Bwana hutajirisha, wala hana huzuni nayo. Sura ya 12, mstari wa 27.

Wavivu hawachoki mawindo, bali wenye bidii hujipatia mali ya thamani. Mtu ambaye ni mlegevu katika kazi ni jamaa wa karibu wa mhuni. Sura ya 18, mstari wa 9. Kisha sura ya 21, mstari wa 25.

Tayari tumetaja hii kwa ufupi. Tamaa ya mtu mvivu hufisha, kwa maana mikono mvivu hukataa kufanya kazi. Na kisha aya mbili zinazofuata.

Mchana kutwa waovu hutamani, lakini wenye haki hutoa wala hawazuii. Sadaka ya waovu ni chukizo. Je, si zaidi yanapoletwa kwa nia mbaya? Tayari tumetaja hii mapema.

Na kisha hatimaye, uvivu huumiza pia, si tu mtu mvivu wenyewe, bali pia waajiri wao. Sura ya 10, mstari wa 26. Kama siki kwenye meno, na moshi machoni, ndivyo wavivu kwa waajiri wao.

Na nitataja baadhi ya aya kwa mfuatano wa haraka ili kuonyesha nukta zingine za kivitendo za jinsi watu wanavyoweza kupata ustawi na mali ya kweli. Mojawapo ya haya ni dhamiri. Sura ya 16, mstari wa 20.

Wale wanaosikiliza jambo watafanikiwa, na wenye furaha ni wale wanaomtumaini Mwenyezi-Mungu. Kinachofuata ni busara. Sura ya 20, mstari wa 14.

Mbaya, mbaya, anasema mnunuzi. Kisha huenda na kujivunia, labda juu ya kile amenunua kwa bei rahisi. Kuhamasisha.

16, 26. Hamu ya watenda kazi huwafanyia kazi, au njaa yao. Njaa yao inawahimiza.

Haja. Baraka za Mungu huongoza kwenye mafanikio, lakini hii si maarufu kuliko inavyofikiriwa kawaida. Sura ya 16, mstari wa 3. Mkabidhi Bwana kazi yako na mipango yako itathibitika.

16, mstari wa 7. Njia za watu zinapompendeza Bwana, huwafanya hata adui zao wawe na amani pamoja naye. Sura hiyohiyo, mstari wa 20. Wale wanaozingatia jambo watafanikiwa, na wenye furaha ni wale wanaomtegemea Bwana.

Nilitaja hilo tayari. Kisha idadi nyingine ya tabia ambazo hazipendekezwi ili kupata utajiri. Moja ya haya ni rushwa.

Sura ya 15, mstari wa 27. Wale wenye pupa ya faida isiyo ya haki wanataabisha nyumba zao, lakini wale wanaochukia rushwa wataishi. Au 17, 8. Rushwa ni kama jiwe la uchawi machoni pa wanaoitoa.

Popote wanapogeuka, wanafanikiwa. 17, mstari wa 23. Waovu hupokea rushwa iliyofichwa ili kupotosha njia za haki.

18, 16. Zawadi hufungua milango. Inatoa ufikiaji wa kubwa.

19, 6. Wengi hutafuta upendeleo wa wakarimu, na kila mtu ni rafiki wa mtoaji wa zawadi. Kisha kitu chanya zaidi. Uwekezaji sahihi.

14, mstari wa 4. Pasipo na ng'ombe, hapana nafaka. Mazao mengi huja kwa nguvu za ng'ombe. Na kuna idadi kadhaa ya aya zingine kwenye mistari hiyo hiyo.

Kisha kuhusu vipaumbele sahihi. 24, 27. Tayarisha kazi yako nje.

Tayarisha kila kitu kwa ajili yako shambani. Na baada ya hayo, jenga nyumba yako. 27, 18.

Yeyote anayeutunza mtini atakula matunda yake. Na yeyote anayemtunza bwana ataheshimiwa. 27, mstari wa 23 hadi 27.

Ujue vizuri hali ya kondoo wako na uangalie mifugo yako. Maana utajiri haudumu milele, wala taji hata vizazi vyote. Majani yakiisha na kuchipuka na majani ya milimani yanakusanywa, wana-kondoo watakuandalia mavazi, na mbuzi watakuandalia shamba.

Na maziwa ya mbuzi yatakutosha kwa chakula chako, na chakula cha watu wa nyumbani mwako, na vijakazi wako. Au 28, 19. Yeyote anayelima shamba atakuwa na mkate mwingi, lakini anayefuata ubatili atakuwa na umaskini mwingi.

Ujuzi huleta mafanikio. Unawaona wale walio stadi katika kazi zao? Watatumikia wafalme. Hawatatumikia watu wa kawaida.

Ujuzi wa balagha hasa ni muhimu. 18, 20 hadi 21. Kutoka kwa matunda ya kinywa, tumbo la mtu limeridhika.

Mavuno ya midomo huleta kuridhika. Mauti na uzima huwa katika uwezo wa ulimi, na wao waupendao watakula matunda yake. Na kuna aya zingine kadhaa za kufanya kwa ulimi wa ustadi na usemi wa kupendeza au mzuri.

Kwa hivyo, katika dakika chache zilizopita tumetumia sana kuangazia ni aina gani za mambo ya vitendo ambayo watu wanaweza kufanya ili kujiletea mafanikio, ufahari

wa kijamii, ustawi wa mali, na ufanisi wa kweli. Na nadhani inafaa kuangazia kwamba Kitabu cha Mithali kina ushauri mwingi rahisi, wa vitendo, na wa moja kwa moja wa akili ya kawaida juu ya hili, lakini pia kuisisitiza kwamba mengi ya haya yanahusiana na kuwa na aina sahihi ya maadili muhimu zaidi ambayo, kama matokeo, mara nyingi yatakuza ustawi wa mali, lakini hata na muhimu zaidi, itasababisha uhusiano mzuri, tajiri, mwenye afya, na Mungu, na uhusiano wa kidini na Mungu, lakini pia. wanachama, na jamii pana zaidi, ikijumuisha hatua ya heshima ya juu ya kijamii katika jamii kwa kutambuliwa kama mwanajamii muhimu anayechangia ustawi wa watu wote wanaowazunguka. Na kwa hivyo, kile ambacho Kitabu cha Mithali kinakuza katika mpango mkubwa wa mambo ni tabia na wema juu ya pesa na ustawi na thamani ya kimwili.

Na hii sasa inatupeleka kwenye safu nyingine muhimu na muhimu sana ya aya na vikundi vya aya zinazohusika na kuwajali masikini na walio hatarini, kauli kuhusu umaskini na jinsi wale walio bora zaidi katika jamii wanapaswa kutangamana na maskini. Kauli kama hizo ni za kushangaza za mara kwa mara na za kushangaza. Wao pia ni ya kushangaza ya kitheolojia.

Kwa hivyo, kwanza kabisa, kuna anuwai ya Mithali inayoonyesha jinsi watu kwa kawaida hawashirikiani na maskini lakini pia inasisitiza kwamba uchumba kama huo ni wenye kuthawabisha, wa kimaadili, na wa kutamanika. 14, mstari wa 20, Maskini huchukiwa hata na jirani zao, lakini matajiri wana marafiki wengi. Mstari wa 21, Wale wanaodharau jirani zao ni wenye dhambi, lakini wenye furaha ni wale wanaowatendea maskini.

17, 17, Rafiki hupenda nyakati zote, na jamaa huzaliwa kushiriki dhiki. 18, 24, Marafiki wengine huchezea urafiki, lakini rafiki wa kweli hushikamana na mtu wa karibu zaidi kuliko jamaa wa karibu zaidi. 19, mstari wa 4, Mali huleta marafiki wengi, lakini maskini huachwa bila rafiki.

Bado unganisha hili na mstari wa 6 katika sura hiyo hiyo. Watu wengi hutafuta upendeleo wa mtu mkarimu, na kila mtu ni rafiki yake anayetoa zawadi. Mstari wa 7, Ikiwa maskini huchukiwa hata na jamaa zao, je! Wakiita baada yao, hawapo.

Kisha baadhi ya Mithali huonyesha udhaifu wa maskini na wajibu wa pamoja wa wenye mali kuwatunza, ingawa hawana uwezo juu yao. 18, 23, Maskini hutumia kusihi, lakini matajiri hujibu kwa ukali. 22, 16, Kuwakandamiza maskini ili kujitajirisha na kuwapa matajiri kutasababisha hasara tu.

Aya hii, kwa njia, inaruka mbele ya maoni ya Wagiriki na Warumi ya upendeleo na mitazamo kwa maskini na pia kwa mitazamo mingi ya kisasa kuhusu, kwa mfano, ushuru wa matajiri. Hili nalifahamu hasa huko Uingereza na Marekani ambako, ngoja nikusomee tena tu, kuwaonea maskini ili kujitajirisha na kuwapa matajiri kutasababisha hasara tu. Hoja ya kupunguza kodi kwa matajiri mara nyingi imekuwa

ikikaririwa na kwa kawaida huhusishwa na mabishano kama vile matajiri kuunda kazi kwa watu wengine.

Nadhani hii ni rahisi sana na methali hii inazungumza haswa tabia ya aina hii, nadhani, ambayo, kwa kweli, imekuwa tabia au hoja maarufu katika jamii za kibiashara. Sura ya 22, mstari wa 22 hadi 23, Usiwaibie maskini kwa sababu ni maskini au kuwaponda wanyonge langoni kwa kuwa Bwana huwatetea na kuwanyang'anya maisha wale wanaowateka. Methali zingine zinaweka msingi wa kujali maskini katika theolojia na upendeleo wa kiungu kwa maskini.

1431. Wale wanaowadhulumu maskini humtukana Muumba wao, lakini wanaomfanyia masikini humheshimu. 1705, Wale wanaowadhihaki maskini wanamtukana Muumba wao. Wale wanaofurahia msiba hawatakosa kuadhibiwa.

1917, Yeyote anayewahurumia maskini kamwe hamkopeshi Bwana na atalipwa kikamilifu. Hii tena inahusu utoaji wa ukarimu, lakini ni kutoa kwa ukarimu si kwa shirika, bali hasa kwa wale ambao ni wahitaji katika jamii. Nadhani shirika ambalo linalenga hasa ambalo ni zuri sana.

Nadhani tatizo zaidi ni pale ambapo tuna huduma ya Kikristo ambayo inaambatana na mafundisho yake ni pamoja na kuwatajirisha watu wakuu wa huduma hiyo. Hiyo haionekani kufunikwa na aina hii ya methali. 21 mstari wa 13, Ukiziba sikio lako kusikia kilio cha maskini, utalia wala hutasikilizwa.

22 mstari wa 1, Heri kuchagua jina jema kuliko mali nyingi na neema ni bora kuliko fedha au dhahabu. Mstari wa 2, Tajiri na maskini wana jambo hili sawa, Bwana ndiye Muumba wao wote. 22 mstari wa 9, Wale walio wakarimu wamebarikiwa kwa kuwa wanashiriki mkate wao na maskini.

Kwa hivyo, hii ni, ukipenda, injili ya mafanikio kwa ubora wake. Ndiyo, utoaji wa ukarimu huongoza kwenye baraka kutoka kwa Mungu, lakini kuangaziwa mara kwa mara katika methali ni kuwapa wale wanaohitaji kweli, kuwapa maskini. Na tulinganishe hili na sura ya 28 mstari wa 27, Yeye ampaye maskini hatapungukiwa na kitu, lakini anayefumbia macho atapata laana nyingi.

29.7 Mwenye haki anajua haki za maskini. Waovu hawana ufahamu huo. Na linganishe hii na kinyume chake katika 28.22, Bahili yuko katika haraka ya kupata utajiri na hajui kuwa hasara hakika itakuja.

Kejeli yake. Miongoni mwa methali nyingine nyingi ambazo sina wakati wa kuziangazia sasa, nataka kutaja anuwai chungu nzima ya methali zinazochunguza dhima za wenye nguvu kuelekea maskini na wasiojiweza. Na hili ni jambo ninalofikiri ambalo linashughulikiwa mahsusi katika ulimwengu wa kisasa kwa watu wenye ushawishi mkubwa katika nyanja ya umma, iwe ni kupitia vyombo vya habari, iwe ni

kupitia mitandao ya kijamii, iwe ni kupitia ustawi mkubwa wa kifedha, iwe ni kupitia majukumu ya uongozi wa kiraia, au mamlaka ya kisiasa ambayo watu wanashikilia, au ikiwa ni kuhusiana na nafasi zao wakuu wa mashirika makubwa na biashara zenye ushawishi mkubwa katika jamii kubwa.

Nadhani makundi yote ya watu niliyotaja hivi punde yanahusishwa na methali ambazo sasa nitaziorodhesha. Sura ya 29, mstari wa 12 hadi 14. Mtawala akisikiliza uwongo, watumishi wake wote watakuwa waovu.

Maskini na dhalimu wanafanana hivi. Bwana huyatia nuru macho yao wote wawili. Mfalme akihukumu maskini kwa haki, kiti chake cha enzi kitathibitika milele.

Kweli, hapa kuna motisha ya ushiriki wa kijamii kwa wanasiasa na watawala wa kisasa. Sura ya 30, mstari wa 13 hadi 15. Kuna wale jinsi macho yao yalivyoinuka, jinsi kope zao zilivyoinuka.

Kuna wale ambao meno yao ni panga, ambao meno yao ni visu vya kuwala maskini kutoka duniani, maskini kutoka kwa wanadamu. Lulu ana binti wawili. Toa, toa, wanalia.

Sura ya 31, mstari wa 4 unaofuata. Si kwa wafalme, Ee Lemueli, si kwa wafalme kunywa mvinyo, wala si kwa watawala kutamani kileo, ama sivyo watakunywa na kusahau yaliyoamriwa na kuzipotosha haki za watu wote walioteswa. Semeni kwa ajili ya wale ambao hawawezi kusema kwa ajili ya haki za maskini wote.

Semeni, mhukumuni kwa haki, na tetea haki za maskini na wahitaji. Sasa nina sehemu ambayo pia ingefaa kuangaliwa. Hatuna muda wa kufanya hivi katika mhadhara huu kuhusu mdhamini na ukopesha au kutoa ahadi ambayo inachukuliwa kuwa hatari na yenye uharibifu wa kifedha.

Uhusiano hapa ni wa ubia hatari wa kibiashara ambao unahusisha viwango vya riba ya juu ambavyo vinaweza kweli kusababisha miradi ya haraka, yenye utajiri na wanafanya hivyo katika ulimwengu wa kisasa, lakini wanaoonekana kuwa wenye madhara kwa watu wanaofanya hivi na pia kuonekana kuwa wenye dosari kubwa kiadili. Kuna anuwai nzima ya haya ambayo sina wakati nayo. Aya chache juu ya kukopa na kukopesha.

22.7, Tajiri humtawala maskini na akopaye ni mtumwa wa mkopesha. Jinsi hii ni kweli katika jamii za kisasa. 28.8, mwenye kuongeza mali kwa riba kubwa, humkusanyia mtu mwingine mwenye huruma kwa maskini.

Natamani hiyo iwe kweli moja kwa moja kama inavyosemwa hapa. Tena, sina wakati wa kuingia katika maelezo ya kile kinachoendelea hapa. Nadhani kuna kauli bora inayotolewa kutoka kwa mtazamo wa kidini kwa muda mrefu.

Lakini kwa kweli, katika ulimwengu wa kweli, wa muda mfupi, wale wanaokusanya mali kwa masilahi ya kupita kiasi wanatajirika haraka sana na kuwafukarisha watu wengine. Sasa nataka kumaliza kwa taarifa karibu na hitimisho la kitabu cha Mithali. Mbishi wa fumbo, mwandishi-mkusanyaji wa kitabu cha Mithali sura ya mwisho na mkusanyo wa mwisho katika Mithali 30 anasema hivi.

Mambo mawili, Ee Mungu, nakuomba. Msininyime wao kabla sijafa. Niondolee uwongo na uwongo.

Usinipe umaskini wala utajiri. Nilishe kwa chakula ninachohitaji. Au nitashiba na kukukana na kusema, Bwana ni nani ? Au nitakuwa maskini na kuiba na kulikufuru jina la Mungu wangu.

Kuna uhalisia makini kuhusu sala hii inayotokana na uelewa mkomavu wa mwitikio wa mwanadamu kwa mafanikio ya kimwili na kushindwa na kusababisha ufahamu wa kina wa kiantropolojia na wa kitheolojia katika mtazamo wa kujenga na wa hekima kuelekea mali. Namaanisha nini? Ninataka kurejea yale niliyokuwa nikisema mwanzoni kabisa mwa mihadhara miwili juu ya ufanisi, yaani, kwamba kitabu cha Mithali hutukuza mitazamo yenye afya, maadili, na maadili mema katika kutusaidia kupata fahamu ifaayo ya kile ambacho ni muhimu sana maishani. Na Aguri, katika sala hii, anatambua kwamba umaskini haupaswi kutukuzwa na pia haupaswi kupunguzwa.

Umaskini ni tatizo kubwa kwa watu wengi. Na ingawa wakati mwingine umaskini ni kosa la watu wenyewe, tumeona katika kitabu cha Mithali, na tunaona hili katika uhalisi katika maisha katika historia popote ulimwenguni, mara nyingi umaskini huletwa kwa wengine kwa njia zisizo za haki. Lakini umaskini huu pia unaweza kusababisha mzozo wa kidini na kimaadili miongoni mwa wale ambao ni maskini, mara nyingi si kwa makosa yao wenyewe.

Lakini hali ya kukata tamaa kwao nyakati fulani inaweza kuwajaribu na mara nyingi huwajaribu, kufanya mambo ambayo si sawa mbele za Mungu. Kwa upande mwingine uliokithiri, kuna watu, kwa sababu mbalimbali, ambao ni matajiri sana. Wakati mwingine wanastahili kupitia bidii yao, ustadi wao bora, na uvumilivu wao.

Wakati mwingine wanakuwa nayo kwa sababu ya bahati nzuri, kwa sababu wamezaliwa mahali pazuri kwa wakati unaofaa, katika aina sahihi ya familia, katika tabaka sahihi la kijamii katika jamii. Chochote hicho kinaweza kuwa. Wakati mwingine wamekuwa matajiri wa kupindukia kwa kuwafukarisha watu wengine.

Wakati mwingine inaonekana tu kuwa nasibu kabisa. Lakini jinsi ilivyo rahisi kwa wale walio na hali nzuri ya kifedha kufikiri kwamba wanaweza kujitegemea wenyewe. Utajiri wao ndio mnara wenye nguvu katika mawazo yao.

Aguri anatambua kwa kina kwamba aina hii ya hali inaweza kuwa hatari kwake, na bila shaka, ni hatari kwa sisi sote, kwamba tunafikiri kwa sababu tunastarehe kifedha kwamba hatumhitaji Mungu. Huenda tusiwe wapinzani kwa Mungu, sisi ni aina tu ya kutomjali Mungu, kwa sababu hatumhitaji Mungu. Na hapa nadhani kitabu cha Mithali kinaleta changamoto kwa sisi ambao ni masikini wa kupindukia na sisi ambao ni matajiri wa kupindukia.

Mungu ana nafasi gani katika maisha yako? Je, utajiri wako unakutimiza kweli? Je, umaskini wako unakuhalalisha kukata tamaa? Au kuna jambo ambalo Mungu aliye hai anaweza kukufanyia wewe na wewe na kupitia wewe ili kufanya maisha yako kuwa bora zaidi ukiwa tajiri na kufanya maisha yako kuwa bora zaidi ukiwa maskini? Sala hii ni sala ya kielelezo kwa sisi sote, katika hali zote mbili zilizokithiri, katika wigo wa kiuchumi na kifedha na popote kati, kumwomba Mungu atupe kile tunachohitaji na kisha atusaidie kutumia ziada zaidi ambayo tunaweza kuwa nayo kwa faida ya wengine. Hiyo, ninaamini, ndiyo injili ya kweli ya mafanikio inayotoka katika kitabu hiki cha ajabu cha Mithali cha hekima ya Israeli kwa ajili yetu leo.

Huyu ni Dk. Knut Hein katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi namba 9, Injili ya Mafanikio katika Mithali, sehemu ya 2.